

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLI. ad annum CCCCLXXV.

Parisiis, 1644

Notæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14887

ANNO CHRISTI 453. copulati, diaconi vel presbyteri ordinentur.

XII.

Pœnitentiæ sane locus omnibus pateat, qui conuersi errorem suum voluerint confiteri. quibus, perspecta qualitate peccati, secundum episcopi æstimationem erit venia largienda.

Quod ita inter prædictos viros pari consilio & ordinatione decretum est, vt si quis ex ipsis contra hanc ordinationem agendum esse præsumpserit, obuius fuisse regulæ ecclesiasticæ iudicetur: aduersus quem ceteris fratribus suis, quasi aduersus contemptorem, licebit, exurgere.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI SOCIETATIS IESV.

¹ *Concilium.*] Collatum est cum tribus exemplaribus, Engolismensi Tiliario, Fossatenſi, & Pithœano: ex quibus quæ minime dubia erant, in contextum de more coniecimur. Titulos vero, vbi corrupti aut mutili videbantur, alios substituimus.

² *Tum si qui tradendis.*] Rectius, opinor, manuscripti, qui hoc membrum hinc diuellunt, & cum sequenti Canone copulant.

NOTÆ SEVERINI BINII.

¹ *Concilium.*] Hoc Concilio disciplina ecclesiastica, licentia quadam viuendi corrupta, in meliorem statum reformata fuit. Pater Fronto Ducæus societatis Iesu presbyter dignissimus, & professor in Galliis doctissimus, e temporum obscuritate vindicatum per annales illustrissimi cardinalis Baronii in lucem primus emisit. Apud Baronium desiderantur capitula Canonum, quæ magno commodo vniuersæ ecclesiæ idem pater Fronto ad nos transmisit, dum hoc ipsum Concilium prælo committeremus. Scribit se hæc exhibere ex manuscripto codice reuerendissimi domini Ioannis Filii episcopi Meldensis. Varietatem lectionis ex eodem codice collectam, suis locis addidimus. Rogo vt si plura huius generis ecclesiæ profutura habeantur, in appendice quadam vniuersali ad finem quarti tomi addenda communicentur.

² *Andegauense.*] Sic dictum a ciuitate quadam Galliæ Lugdunensis, quæ hodie Latine Andegauum, Gallicè *Angers* appellatur.

³ *Anno Christi 453.*] Quarto Nonas Octobris sub clarissimi viri Opilioni consulatione, qui cum anno Christi 453. Leonis 14. Marciani 4. & Valentiniani imperatoris 29. coincidit. Hæc acta Concilii testantur.

^d *Thalassius.*] Andegauensis episcopus, vt ex Turonensis Concilii subscriptionibus constat.

^e *Leone.*] Bituricensi episcopo.

^f *Eustochio, Charilatone.*] In manuscripto episcopi Meldensis Chariatone, scribendum fortasse, Charitone. Hæc Fronto.

^g *Vincentio.*] Manuscriptus Meldensis episcopi habet, *Viuentio*, vt pater Fronto notauit.

^h *Victorio.*] Alias Victorio Cenomanensi antistite, qui vna cum Thalasio Andegauensi in Venetico Concilio scriptus habetur.

Qua occasione hic Canon constitutus.

ⁱ *Vt contra episcopale iudicium clericis non liceat secularium iudicia expetere.*] Hæc pro ecclesiastica immunitate contra Valentiniani imperatoris sanctionem anno 452. Romæ promulgatam, & Christiano principe indignam, qua ecclesiasticum forum suis priuilegijs spoliavit, fori exceptionem clericis abstulit, nullamque extra causas fidei & religionis iuris dicendi auctoritatem illis concessit, nisi patres ex consensu apud aliquem episcoporum agere delegissent. Hæc patrum constitutio quam æqua: contra vero imperatoris Valentiniani sanctio quam fuerit iniqua & impia, non modo Cæii & Marcellini pontificum constitutiones, Mileuitani & Calchedonensis Concilii antiquiora decreta, & Maioriani & Iustiniani nouellæ constitutiones

Clerici a potestate secularium iure exempti.

79. 83. & 123. indicant; verum etiam ipsa denique ratio euidentissime ostendit. Omnium enim iudicio absurdum est, si ouis pastorem suum iudicet, si hodie prætor ad tribunal episcopi, cras episcopus ad tribunal prætoris euocari possit. Vt iudex terrenus summi iudicis seruos hominesque sacros capiat aut puniat, quis non absurdissimum esse dixerit? Piusimum igitur responsum fuit Constantini magni, quo ad episcopos loquens dixit: *Vos dii estis a summo Deo constituti: conueniens non est vt homo iudicet deos.* Quo sensu deos appellarit, diximus supra in notis edicti de donatione. Accedit quod magno malo totius Romani imperii Valentinianus imperator expertus fuerit, quod hanc sanctionem impiissimam ferendo, in iura ac priuilegia ecclesiarum hæctenus longo tempore vsurpata insurrexerit. Nam dum Attila flagellum Dei nominatus, a Gothis anno præcedente in Gallia victus fuisset, adeoque Romano imperio parum nocuisse potuisset, peccato imperatoris, iustoque Dei vindicis permisso, viribus auctus Aquileiam aliasque nobilissimas vrbes Italiæ expugnauit & diruit: ipsam quoque vrbe[m] Romam vna cum imperio euertisset, nisi per Leonis papæ, cuius auctoritatem & potestatem suo edicto depresserat & humiliauerat, præsidium & auxilium munita fuisset. *Nam cum Romam quoque pararet irrumpere*, inquit Paulus diaconus lib. 15. miscel. *Leo magnus ad eum missus Valentiniani imperatoris accessit, eumque adeo mitem reddidit, vt illico promissa pace firmissima, ultra Danubium, non rediturus, abierit.* Qua ratione id effectum fuerit, hæc de re quæsitus, suo id indicauit responso, quod nimirum Leoni summo sacerdoti alium quemdam, fortasse Petrum apostolum, vt inquit diaconus, sacerdotali habitu altantem viderit, sibi que gladio minantem, si non Leonis mandato obtemperaret.

Attila cur ab vrbe euerfione abstinerit.

Attila flagellum Dei, cessit Leonis papæ.

ANNO
CHRISTI
455.

^k *Vt diaconi presbyteris deferendum esse.*] Hoc idem constitutum fuit ante annos plusquam centum in Concilio Arelatensi primo, Canone 14. his verbis. *De diaconis vrbicis, vt non aliquid per se presumant, sed honor presbyteris referuetur.* Diaconi ob bonorū administrationem sibi commissam, maiore honore a populo obseruabantur, eaque occasione aduersus presbyteros ceruicem erigebant, eosque contemnebant; & cum ex antiqua lege ecclesiæ, presbyteris sedentibus, ipsi stare tenerentur, ex administratione bonorum elatiores facti, contra has leges & obseruationes ecclesiæ agebant. Cum ergo ille diaconorum fastus aliquoties depressus, hoc tempore in Galliis vicissim repullulasset, opus fuit, vt ecclesiasticæ censuræ securi malum alias amputatum iterum succideretur. Vide quæ de fastu Romanorum diaconorum, de contentione inter diaconos & presbyteros Romæ exorta, dixi supra tomo primo in notis ad vitam Anastasi I. verbo *Constituit, vt quoties euangelia canerentur, sacerdotes non sederent, sed curui starent.* Item quæ de diaconis dixi in notis Concilii Romani II. sub Siluestro, & Carthaginensi IV. Can. 34.

Cap. 1.
Diaconorū
arrogantia
quæ & vnde.

^l *Vt a crimine perputationis.*] Ita etiam mendose legit manuscriptus Meldensis. Sed pater Fronto in notis suis marginalibus, quas mihi transmisit, legendum putat *peruassonis*. Hoc enim sensu vsurpabant illud isto sæculo: vt peruadere sit alienas res inuadere, ac per vim vsurpare. Sic Concilio Agathensi, Can. 29. *Libertos legitime a dominis suis factos ecclesia tueatur: quos si quis ante audientiam aut peruadere aut exspoliare presumpserit, ab ecclesia repellatur.* Item Turonensi I. Can. 9. *Vt aut diæceses alienas, transgrediendo terminos a patribus constitutos, peruadat.* Hæc pater Fronto Ducaeus.

Cap. 3.

^m *Familiaritatem.*] De habitatione mulierum cum sacerdotibus & clericis, plura dixi supra in notis Can. apost. Concilii Elibertini, Nicæni, &c.

Cap. 4.

ⁿ *Non nisi vnius uxoris viri.*] Decernitur ne bigamus ordinetur. qua de re vide notas Can. apost. 17.

Cap. 11.

ANNO
CHRISTI
455.

CONCILIVM ARELATENSE III.
A RAVENNIO EPISCOPO IN CAUSA
Fauſti abbatis insulæ Lirinensis & episcoporum celebratum, Leonis I. papæ temporibus, circa annum Christi cccclv.

Exemplar epistolæ generalis, quæ ad episcopos inuitandos in causa insulæ Lirinensis missa est.

QUOTIENS membrum aliquod quolibet infirmitatis genere laborat, fieri non potest, quin eiusdem corporis etiam cetera membra condoleant. Et ideo causam